

DATORIA EXTERNĂ A REPUBLICII MOLDOVA LA 31.06.2013

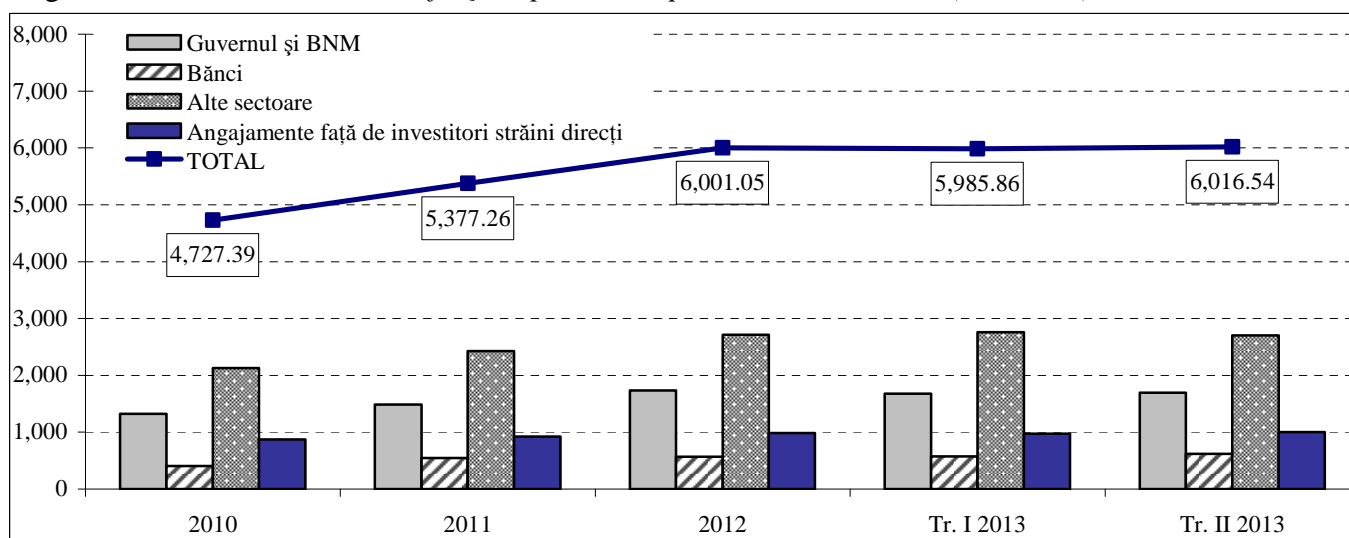
Datoria externă brută a Republicii Moldova la 30 iunie 2013 a constituit 6,016.54 mil. USD, majorându-se cu 30.68 mil. USD (0.5 la sută) pe parcursul trimestrului II 2013 (tabelul 1).

 Tabelul 1. *Datoria externă brută a Republicii Moldova la sfârșitul perioadei (mil. USD)*

	2010*	2011*	2012*	Tr. I 2013*	Tr. II 2013
Sectorul guvernamental	1,116.18	1,157.92	1,265.59	1,225.98	1,247.20
<i>Pe termen lung</i>	<i>1,116.18</i>	<i>1,157.92</i>	<i>1,265.59</i>	<i>1,225.98</i>	<i>1,247.20</i>
Împrumuturi	934.89	977.77	1,084.14	1,049.64	1,070.19
Alocări de DST	181.28	180.15	181.45	176.34	177.01
Autorități monetare	204.24	327.05	467.34	450.91	446.11
<i>Pe termen lung</i>	<i>204.24</i>	<i>327.05</i>	<i>467.34</i>	<i>450.91</i>	<i>446.11</i>
Împrumuturi	204.24	327.05	467.34	450.91	446.11
Bănci	406.62	544.10	570.97	575.16	620.21
<i>Pe termen scurt</i>	<i>113.18</i>	<i>184.17</i>	<i>169.32</i>	<i>176.79</i>	<i>210.05</i>
Împrumuturi	10.60	28.85	18.85	19.85	32.65
Valută și depozite	101.97	148.99	144.80	151.27	171.73
Alte angajamente aferente datoriei	0.61	6.33	5.67	5.67	5.67
<i>Pe termen lung</i>	<i>293.44</i>	<i>359.93</i>	<i>401.65</i>	<i>398.37</i>	<i>410.16</i>
Împrumuturi	293.44	359.93	401.65	398.37	410.16
Alte sectoare	2,125.86	2,425.34	2,713.88	2,759.32	2,702.44
<i>Pe termen scurt</i>	<i>1,373.91</i>	<i>1,596.36</i>	<i>1,711.26</i>	<i>1,717.65</i>	<i>1,692.31</i>
Împrumuturi	40.77	40.43	52.55	55.49	55.62
Credite comerciale	775.72	947.34	987.77	971.07	986.98
Alte angajamente aferente datoriei	557.42	608.59	670.94	691.08	649.71
Arierate	124.58	153.52	159.19	161.39	162.43
Altele	432.84	455.07	511.75	529.69	487.28
din care datoria pentru resurse energetice	419.64	453.45	505.67	528.07	485.66
<i>Pe termen lung</i>	<i>751.95</i>	<i>828.99</i>	<i>1,002.62</i>	<i>1,041.68</i>	<i>1,010.12</i>
Împrumuturi	751.95	828.99	1,002.62	1,041.68	1,010.12
Investiții directe: creditare intragrup	874.49	922.84	983.28	974.48	1,000.58
Angajamente față de investitorii străini	874.49	922.84	983.28	974.48	1,000.58
Arierate	160.58	169.44	172.21	171.38	171.88
Împrumuturi de la investitorii străini	713.92	753.40	811.08	803.10	828.70
TOTAL	4,727.39	5,377.26	6,001.05	5,985.86	6,016.54

* date revizuite

În structura datoriei externe brute pe sectoare instituționale, sectorului guvernamental îi revine 20.7 la sută, autorităților monetare (BNM) – 7.4 la sută, băncilor licențiate – 10.3 la sută, altor sectoare – 44.9 la sută, angajamentele față de investitorii străini direcți reprezentând 16.6 la sută (diagrama 1).

 Diagrama 1. *Datoria externă, la sfârșitul perioadei, prezentare sectorială (mil. USD)*

Datoria publică și public garantată s-a majorat cu 1.0 la sută și a însumat 1,725.31 mil. USD, iar cea *privată negarantată* s-a majorat cu 0.3 la sută și a totalizat 4,291.23 mil. USD (tabelul 2).

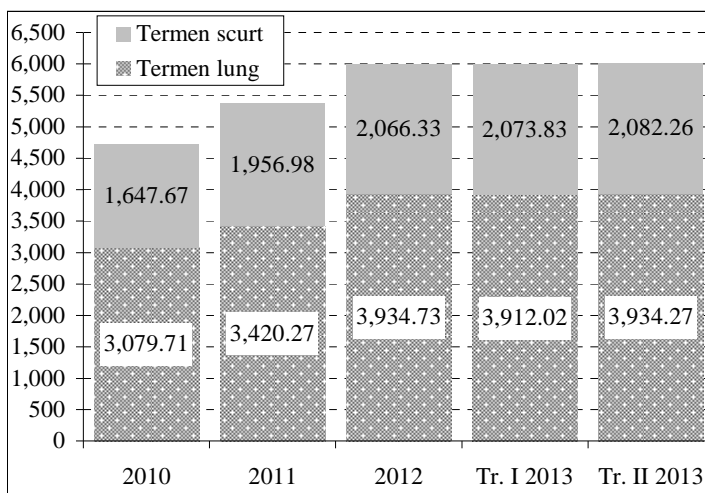
Tabelul 2. *Datoria externă publică, public garantată și datoria privată negarantată la sfârșitul perioadei (mil. USD)*

	2010	2011*	2012*	Tr. I 2013*	Tr. II 2013
Datoria publică și public garantată	1,348.71	1,521.35	1,762.56	1,708.76	1,725.31
<i>Pe termen scurt</i>	0.03				
Alte angajamente aferente datoriei	0.03				
Arierate (principal și dobândă)	0.03				
din care datoria corporațiilor publice	0.03				
<i>Pe termen lung</i>	1,348.68	1,521.35	1,762.56	1,708.76	1,725.31
Împrumuturi	1,167.39	1,341.20	1,581.11	1,532.42	1,548.29
din care datoria corporațiilor publice și a UAT**	21.89	47.04	46.47	50.67	51.43
Alocări de DST de la FMI	181.28	180.15	181.45	176.34	177.01
Datoria privată negarantată	3,378.68	3,855.91	4,238.49	4,277.09	4,291.23
<i>Pe termen scurt</i>	1,487.06	1,780.53	1,880.58	1,894.44	1,902.36
Împrumuturi	51.37	69.28	71.40	75.34	88.27
Valută și depozite	101.97	148.99	144.80	151.27	171.73
Credite comerciale	775.72	947.34	987.77	971.07	986.98
Alte angajamente aferente datoriei	558.00	614.92	676.61	696.75	655.38
Arierate (principal și dobândă)	124.55	153.52	159.19	161.39	162.43
Altele	433.45	461.40	517.42	535.36	492.95
<i>Pe termen lung</i>	1,017.12	1,152.54	1,374.63	1,408.18	1,388.28
Împrumuturi	1,017.12	1,152.54	1,374.63	1,408.18	1,388.28
Investiții directe: creditare intra-grup	874.49	922.84	983.28	974.48	1,000.58
Angajamente față de investitorii străini	874.49	922.84	983.28	974.48	1,000.58
Arierate	160.58	169.44	172.21	171.38	171.88
Împrumuturi de la investitorii străini	713.92	753.40	811.08	803.10	828.70
TOTAL	4,727.39	5,377.26	6,001.05	5,985.86	6,016.54

* date revizuite

** UAT – unități administrativ-teritoriale

Diagrama 2. *Structura datoriei externe pe termene de scadență, la sfârșitul perioadei (mil. USD)*

Evoluția structurii datoriei externe pe termene de scadență este prezentată în diagrama 2.

Angajamentele pe *termen lung* au totalizat 3,934.27 mil. USD (+0.6 la sută), fiind constituite din: împrumuturi de la investitorii străini direcți în proporție de 20.9 la sută, alte împrumuturi pe termen lung – 74.6 la sută și alocări de DST – 4.5 la sută (diagrama 3).

Datoria externă pe *termen scurt* a însumat 2,082.26 mil. USD (+0.4 la sută), fiind constituită din: credite comerciale (în majoritate avansuri și facturi neachitate la termen) – 47.4 la sută, alte angajamente (în majoritate datoria istorică pentru importul de

resurse energetice) – 23.7 la sută, arierate (serviciul neonorat al împrumuturilor externe atât pe termen lung, cât și pe termen scurt) – 16.1 la sută, depozite bancare la termen și la vedere ale nerezidenților în băncile licențiate – 8.2 la sută, împrumuturi pe termen scurt – 4.6 la sută (diagrama 4).

Partea majoră din datoria externă a Republicii Moldova o reprezintă *împrumuturile și alocările de DST*, care la 30 iunie 2013 au însumat 4,364.88 mil. USD, din care 39.5 la sută sunt angajamentele sectorului public (inclusiv datoria BNM, datoria de stat directă și datoria privată asumată de stat în urma executării garanțiilor, precum și datoria corporațiilor publice), iar restul sunt angajamentele agenților economici din sectorul privat, inclusiv în cadrul creditării intragrup (tabelul 3).

Diagrama 3. Structura datoriei externe pe termen lung pe tipuri de angajamente, la 30.06.2013

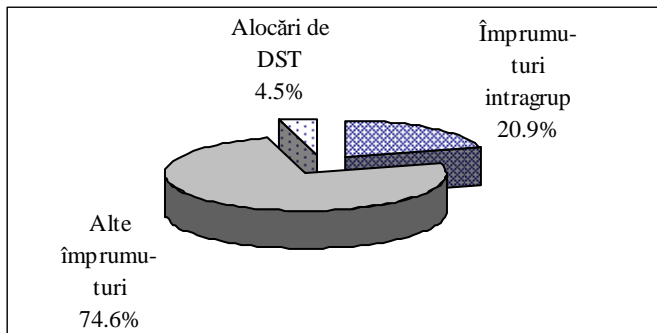
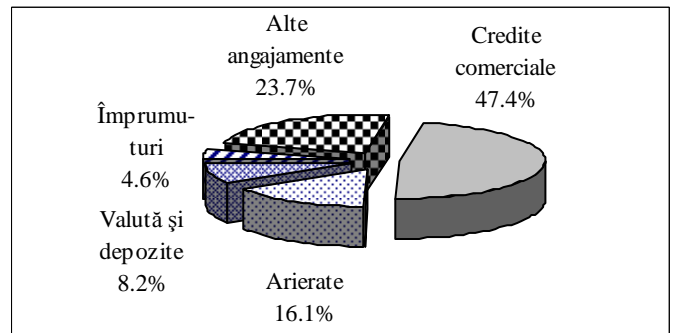

Diagrama 4. Structura datoriei externe pe termen scurt pe tipuri de angajamente, la 30.06.2013

Tabelul 3. Împrumuturi și alocări de DST la sfârșitul perioadei, prezentare sectorială (mil. USD)

	2010	2011	2012	Tr. I 2013	Tr. II 2013
Autorități monetare	204.24	327.05	467.34	450.91	446.11
Împrumuturi (de la FMI)	204.24	327.05	467.34	450.91	446.11
Datoria de stat directă și a unităților administrativ-teritoriale	1,106.09	1,150.29	1,259.95	1,220.85	1,242.75
Împrumuturi	924.81	970.14	1,078.50	1,044.51	1,065.74
Alocări de DST de la FMI	181.28	180.15	181.45	176.34	177.01
Datoria garantată asumată de stat	10.08	7.63	5.64	5.13	4.45
Alte sectoare	10.08	7.63	5.64	5.13	4.45
Împrumuturi	10.08	7.63	5.64	5.13	4.45
Datoria corporațiilor publice	21.89	31.60	26.45	28.69	29.61
Împrumuturi	21.86	31.60	26.45	28.69	29.61
Arierate la împrumuturi	0.03				
Datoria privată garantată de stat	6.37	4.78	3.19	3.19	2.39
Alte sectoare	6.37	4.78	3.19	3.19	2.39
Împrumuturi	6.37	4.78	3.19	3.19	2.39
Datoria privată negarantată de stat	2,067.58	2,298.18	2,588.50	2,619.39	2,639.57
Bănci	304.04	388.78	420.50	418.22	442.81
Împrumuturi	304.04	388.78	420.50	418.22	442.81
Alte sectoare (inclusiv de la investitorii străini)	1,763.54	1,909.40	2,168.01	2,201.17	2,196.76
Împrumuturi	1,478.41	1,586.44	1,836.61	1,868.40	1,862.45
Arierate la împrumuturi	285.13	322.95	331.39	332.77	334.31
TOTAL	3,416.25	3,819.53	4,351.06	4,328.16	4,364.88

Pe parcursul trimestrului II 2013 Republica Moldova a beneficiat în continuare de sprijinul organizațiilor internaționale, situația pe ansamblu fiind prezentată în tabelul 4.

Tabelul 4. Împrumuturi și alocări de DST – detalii suplimentare (mil. USD)

	Stoc la 31.03.2013	Trageri	Plăți reale de principal	Modificarea arieratelor la dobândă	Fluctuația ratei de schimb	Stoc la 30.06.2013
Datoria autorităților monetare	450.91		-6.56		1.76	446.11
credite multilaterale	450.91		-6.56		1.76	446.11
Datoria guvernamentală directă	1,198.87	25.31	-7.83		4.58	1,220.93
credite multilaterale și alocările de DST	1,008.95	25.16	-4.87		4.53	1,033.77
credite bilaterale	189.92	0.15	-2.96		0.05	187.16
Datoria unităților administrativ-teritoriale	21.98		-0.42		0.26	21.82
credite multilaterale	12.84		-0.42		0.11	12.53
de la alți creditori	9.14				0.15	9.29
Datoria garantată asumată de guvern	5.13		-0.75		0.07	4.45
de la alți creditori	5.13		-0.75		0.07	4.45
Datoria corporațiilor publice	28.69	2.69	-2.04		0.27	29.61
credite multilaterale	15.34		-0.22		0.24	15.36
de la alți creditori	13.35	2.69	-1.82		0.03	14.25
Datoria privată garantată de guvern	3.19		-0.80			2.39
credite multilaterale	3.19		-0.80			2.39
Datoria privată negarantată de guvern	2,619.39	187.76	-179.00	0.28	11.14	2,639.57
credite multilaterale	335.83	5.31	-21.81		2.07	321.40
de la alți creditori	2,283.56	182.45	-157.19	0.28	9.07	2,318.17
TOTAL	4,328.16	215.76	-197.40	0.28	18.08	4,364.88

Distribuția angajamentelor externe pe principalii creditori ai Republicii Moldova este prezentată în tabelul 5. Datoria externă față de *creditorii multilaterali* la 30 iunie 2013 a constituit 1,831.56 mil. USD, din care cea mai mare parte – 1,046.30 mil. USD – a revenit datoriei de stat directe. Ponderea majoră în stocul datoriei de stat directe și a UAT față de creditorii multilaterali a revenit BIRD și AID – 52.2 la sută, FMI – 30.6 la sută.

Tabelul 5. *Împrumuturi externe și alocări de DST la sfârșitul perioadei, specificarea creditorilor (mil. USD)*

	2010	2011	2012	Tr. I 2013	Tr. II 2013
Autorități monetare	204.24	327.05	467.34	450.91	446.11
FMI	204.24	327.05	467.34	450.91	446.11
Datoria de stat directă și a UAT*	1,106.09	1,150.29	1,259.95	1,220.85	1,242.75
<i>Organisme internaționale</i>	855.53	931.49	1,050.65	1,021.78	1,046.30
BIRD și AID	479.41	508.16	562.94	545.00	545.90
BERD	0.49	3.49	14.41	13.58	19.30
FIDA	42.31	45.42	54.24	54.76	60.59
BDCE	12.34	13.30	17.82	17.06	17.26
BEI	16.49	30.58	68.66	66.29	77.36
FMI	304.49	325.54	327.89	318.65	319.87
IFC		5.00	4.69	6.44	6.02
<i>Relații bilaterale</i>	250.56	218.80	209.30	199.07	196.45
SUA	51.24	48.65	46.07	46.07	46.07
Japonia	23.40	21.23	16.25	14.54	12.65
Rusia	109.09	96.89	84.68	77.37	77.37
Polonia	15.00				
Austria			9.04	9.33	9.63
alte	51.83	52.03	53.26	51.76	50.73
Datoria garantată asumată de stat	10.08	7.63	5.64	5.13	4.45
Alți creditori	10.08	7.63	5.64	5.13	4.45
Datoria corporațiilor publice	21.89	31.60	26.45	28.69	29.61
<i>Organisme internaționale</i>	8.74	16.39	16.50	15.33	15.36
BERD	8.61	14.80	14.86	13.79	13.83
BEI	0.13	1.59	1.64	1.54	1.53
<i>Alți creditori</i>	13.15	15.21	9.95	13.36	14.25
Datoria privată garantată de stat	6.37	4.78	3.19	3.19	2.39
<i>Organisme internaționale</i>	6.37	4.78	3.19	3.19	2.39
BERD	6.37	4.78	3.19	3.19	2.39
Datoria privată negarantată de stat	2,067.58	2,298.18	2,588.50	2,619.39	2,639.57
Organisme internaționale	219.27	307.84	342.31	335.83	321.40
Alți creditori	1,848.31	1,990.34	2,246.19	2,283.56	2,318.17
TOTAL	3,416.25	3,819.53	4,351.07	4,328.16	4,364.88

Evoluția gradului de îndatorare a Republicii Moldova este prezentată în tabelul 6.

Tabelul 6. *Indicatorii ce vizează datoria externă*

	UM	2011	2012	Tr. I 2013	Tr. II 2013
Datoria externă la sfârșit de perioadă	mil. USD	5,377.26	6,001.05	5,985.86	6,016.54
Datoria externă sub formă de împrumuturi, titluri de angajamente și alocări de DST	mil. USD	3,819.53	4,351.07	4,328.16	4,364.88
Serviciul datoriei externe publice și public garantate sub formă de împrumuturi și titluri de angajamente (conform orarului)	mil. USD	95.24	100.63	26.64	22.75
Serviciul datoriei externe publice și public garantate sub formă de împrumuturi și titluri de angajamente (plăți efective)	mil. USD	95.26	100.63	26.64	22.75
Serviciul datoriei de stat externe, inclusiv al împrumuturilor private garantate și asumate de stat (plăți efective)	mil. USD	77.92	63.95	20.44	11.86
Serviciul datoriei externe publice și public garantate sub formă de împrumuturi și titluri de angajamente (conform orarului) / export de bunuri și servicii	%	3.0	3.2	3.2	2.9
Serviciul datoriei externe publice și public garantate sub formă de împrumuturi și titluri de angajamente (plăți efective)/export de bunuri și servicii	%	3.0	3.2	3.2	2.9
Active oficiale de rezervă / Datoria externă pe termen scurt	%	100.4	121.7	119.1	118.5